

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на
Борислав Еромир Мартинс Виана
„Графично изображение и архитектурна среда
– взаимоотношения, възприятие и въздействие”
за придобиване на образователна и научна степен „доктор”,
от проф. д-р Бисера Вълева – СУ „Св. Климент Охридски“

1. Представеният за становище дисертационен труд на арх. Борислав Еромир Мартинс Виана се състои от увод, четири глави, библиография от 215 заглавия на кирилица и латиница, както и от интернет-източници; илюстративният материал е включен в основния текст. Съотношението на главите в труда е балансирано, като най-голяма е четвърта глава – 67 стр. Публикациите на докторанта по темата на дисертацията са приложени в CD към труда. Текстът съдържа елементите на докторска дисертация и разработването му е насочено към интересен, актуален и полемичен философско-пластичен проблем. Ползваната литература се състои от 7 заглавия на кирилица, 11 заглавия на латиница (на английски език), 197 интернет източници.

2. Предметът и целите на изследването са логично определени и интелигентно формулирани. Като основна цел за Борислав Виана са формулираните на стр.25 *„принципни основи на положително взаимодействие на пространственото и графичното, водещи до определени качествени синкретични ефекти на възприятие, както и методите за постигане на такова взаимодействие“*.

3. Обектът и основен изследователски проблем на докторския труд за взаимодействието на графичното изображение и архитектурната среда е значим, интересен и все още недостатъчно проучен, поради малката времева дистанция. Трудът на Борислав Виана е сериозен опит в развитието на специфична част от теорията на визуално-пластичните изкуства, чрез разглеждането и анализирането на проблема за динамичните взаимоотношения на реалността на

градската среда и двуизмерните графични изображения – ситуация характеризираща мегаполиса във визуално-пластичен, графичен и семиотичен аспект.

4. Като постижение в дисертационния труд на Борислав Виана може да бъде отбелязана четвърта глава – Методи, средства и тенденции към симбиоза на двете изкуства. Тази глава е най-голяма в текста и своеобразен смислов акцент. Може да бъде отбелязана четвърта подточка - *„Развиване на усет у страните – пространствен и художнически“* като смислена авторова позиция, в която не само са анализирани причините, а се предлагат реални намеси в ситуации. За докторанта *„Възпитаването на въображението на графичния дизайнер и архитекта в правилата на композиране в обща среда би било възможно единствено посредством визуално симулиране на конфликти на изискванията и провокиране на пространственото въображение.“* (126стр.)

В тази подточка от главата, както и в следващите, в които се изясняват развитието на алтернативните форми на маркетинг и реклама, акцентирането върху оптичните илюзии и зрителни измами, проличават определена авторова позиция и персонални обобщения. Така Борислав Виана обвързва концепцията на представения текст в пряка зависимост на теоретичните изводи към конкретния визуален опит. За достигане на обобщенията са проучени впечатляващ брой източници – книжни и интернет източници.

5. Визуалният материал е добре подбран и аргументира основната цел на труда. Методите, които Борислав Виана прилага към цялото изследване са: анализ на литературни източници; анализ на резултатите от лични наблюдения и подбор на примери; съпоставително – сравнителни анализи; синтезиране на изводи за бъдещото развитие на проблема. Резултатите и изводите са приложени спрямо всяка от четирите глави в текста, а като обобщение са структурирани конкретно в, така наречения от докторанта, генерален извод. Особено се открояват изводите от трета глава за композиционните правила и средства конкретно обвързани със средата – обект на изследване. Също така интерес представлява акцентирането както върху теоретичните проблеми свързани с

архитектурната и графична среда, така и върху адекватни организационни правила произтичащи от тях.

6. Добро впечатление прави последователната и ясна структура и методология на труда, представена в увода и приложена към целия текст. Методите, които се прилагат формират правилността на научния подход и създават основата на задълбочено критично изследване. Анализите са направени аргументирано и са в подкрепа на приносите на дисертационния труд, наречени от автора „значение и научни перспективи“ (стр.201). Интересен е проблемът за взаимоотношението на компонентите на градската среда (архитектура, градски дизайн, графичен и рекламен дизайн, приложни технологии), който акцентира върху *„тяхното взаимоотношение, избягване на конфликтите и хармонизацията им.“* (стр.201) Съществен е и информационният принос овеществен чрез публикацията “Виртуалното пространство: Библиография” (1400 заглавия).

Резултатите от труда биха били от полза в академичната подготовка на студенти от много специалности свързани с проблемите на архитектурата и рекламата - специалности „Архитектура“, „Рекламен дизайн“, „Плакат и визуална комуникация“, „Стенопис“, „Изкуствознание“, „Културология“ и др.

7. Впечатляват направените публикации, чрез които резултатите от дисертационния труд имат популяризация в специализирана научна среда. Това са доклади, ббр., два от които в съавторство, от различни конференции у нас и в чужбина; 10 публикации, от които три в съавторство, в специализирани издания като сп.„Архитектура”, сп.„Наука”, сп.„Многообразие в единството”, сп. „Детайли” и др., както и „Виртуалното пространство: Библиография” (1400 заглавия). Борислав Виана има и участие, като съставител, в двуезична документална изложба “София в образи – Sofia in images”, която е представена през 2002г. и 2003г. в Информационния център на Европейския Съюз, София; Института за Европейски изследвания в Университета на Навара в Памплона, Испания; Университета в гр. Клагенфурт, Австрия.

8. Към работата биха могли да се отправят препоръки, основно в структурен аспект :

- Има известен дисбаланс между главите (четвърта);

- Подточките биха могли да се обединят;

- На места в текста (във всички глави) изложението е повече есеистично отколкото е допустимо в такъв тип изследване;

- В технически аспект би било добре да има номерация на заглавията на литературните източници, като подреждането да е спрямо приетите изисквания – подреждане на заглавията на кирилица, а след тях на латиница;

Тези бележки са в подкрепа на по-цялостно и компактно въздействие на текста на докторанта. Тя не променя съществено впечатлението от работата на Борислав Еромир Мартинс Виана.

9. Авторефератът е добре направен и отразява всички основни идеи в цялостната разработка.

10. Заключение

Съгласно ЗРАСРБ, впечатленията ми от резултатите в представения труд „Графично изображение и архитектурна среда – взаимоотношения, възприятие и въздействие”, както и мнението ми относно изводите, автореферата и научните публикации на докторанта, имам основание да смятам, че трудът има качествата на дисертационен и да предлага на научното жури да присъди на арх. Борислав Еромир Мартинс Виана образователната и научна степен „доктор”.

проф. д-р Бисера Вълева

СУ, „Св. Климент Охридски“

ФНПП, катедра “Изобразително изкуство“

12.02.2016

София